

Tema Emigrantbrev – källor i Örebro stadsarkiv

Information om källmaterialet och förslag på frågor som eleverna kan arbeta med.

Emigrantbrev nr 1-5

- 1) Nils Erik Ersson från Götlunda – Eagles Näst, Dakotaterrtoriet 6 november 1883
- 2) Nils Erik Ersson från Götlunda – Mandan, Dakotaterritoriet 26 april 1884
- 3) Nils Erik Ersson från Götlunda – Burleigh County, Dakotaterritoriet 20 april 1885
- 4) Nils Erik Ersson från Götlunda – Burleigh County, Dakotaterritoriet 21 juni 1885
- 5) Edla Andersson från Asker – Brooklyn, New York 25 oktober 1899

Tema Emigrantbrev – Allmänt

När Amerikaemigranterna hade slagit sig ner på den nya kontinenten skrev de hem till släktingar och vänner i Sverige och berättade om sin tillvaro, drömmar och förväntningar, svårigheter och bekymmer, glädje och sorg.

Brevskrivande blev i stunder av fysisk separation den enda möjligheten till att upprätthålla kontakt – som en ersättning till det vardagliga samtalet. Många amerikabrev finns bevarade men miljontals har gått förlorade. Kan de tala till oss idag, och i så fall, vad berättar de?

När vi läser personliga brev är det viktigt att komma ihåg att vi blir mottagare av brev som aldrig var avsedda att läsas av någon annan än den ursprungliga adressaten. Det ger oss en unik inblick i levnadsöden och livserfarenheter som talar om att det inte finns någon “typisk” emigrant. Varje brev bär på en egen historia.

Tema Emigrantbrev – nr 1-4 Nils Erik Ersson Dakota 1883-1885

Information

Nils Erik Ersson föddes 1853 i Stora Mellösa och utvandrade 1883 från Götlunda till Amerika. Han var vid utvandringstillfället 29 år, ogift och skriven som arbetskarl. I fyra bevarade brev till sin gode vän Carl Albert Karlsson i Lillkyrka skriver han om sina erfarenheter och intryck av den första tiden i Amerika. När det första brevet skrivs 1883 har han varit i landet i 6 månader.

Nils Erik var i Dakotaterritoriet. På den tiden låg detta i vad som kallades ”Västern”, en del av landet där kolonisering och inflyttning av emigranter pågick, ibland i konflikt med ursprungsbefolkningen. Först några år senare fick Dakota status som delstat, och bildade då två av USA:s delstater, North och South Dakota. Breven inlämnades i januari 2000 till stadsarkivet av Carl Alberts sonson Nils-Erik Karlsson i Örebro.

Källmaterial

- Emigrantbrev från Nils Erik Ersson 1883, 1884, 1885 (4 st) – Emigrantbilagor för Götlunda, Örebro läns emigrantregister, Örebro stadsarkiv
- Emigrantinformation hämtat från Emiweb – migrationsdatabas för Skandinavien www.emiweb.se

Frågor till arkivhandlingarna

1. Vilka platser nämner Nils Erik i brevet?
2. Vad jobbar Nils Erik med?
3. Hur ofta skriver han brev till sin kamrat? Skriver han brev även till andra i Sverige?
4. Tog det tid för breven att komma fram?
5. Vilka personer som är kvar i Sverige frågar han om i brevet?
6. Känner han någon i Amerika? Vad berättar han om dem?
7. Vilket intryck får Nils Erik av det nya landet?
8. Vad anser han vara viktigt att berätta?
9. Skulle hans situation sett annorlunda ut om året var 2010-tal istället för 1880-tal?
10. Går det att hitta platserna där breven är skrivna på en karta idag?

Fördjupningsfrågor om emigrantbrev

Eftersom privata brev återger personliga upplevelser krävs det viss försiktighet när man använder sig av brev som källor. Man kan inte använda brev som sanningsvittnen i förhållande till verkligheten, men de säger oss mycket om hur personen som höll i pennan uppfattade världen de levde och verkade i. Emigrantbreven innehåller vad man kallar en mentalitetshistoria, ett viktigt komplement till den faktabaserade historieboken.

Emigrantbreven lästes i regel av många fler än bara adressaten som stod på kuvertet. Detta var brevskrivaren många gånger medveten om, vilket ledde till att informationen anpassades därefter. Fundera över hur du använder dig av sociala medier idag (exempelvis Facebook, Twitter, Instagram, etc.) och vilken typ av information du delar om dig själv på forum där det finns tillgängligt för vem som helst att ta del av.

1. a) Hur kommunicerar du med familj och vänner när ni skiljs åt av ett fysiskt avstånd?
b) Vad finns de för likheter eller skillnader jämfört med emigranternas sätt att hålla kontakt?
2. Hur ärlig är man om sig själv i självbiografiska texter?
3. Vilket intryck tror du att man får av dig som person om man bara har texter och bilder att gå på?
4. Vad säger texterna om dig?
5. I vilka situationer förskönar man respektive tonar ner bilden av sig själv?
6. Om du skulle vara hemifrån under en längre tid, vem eller vad tror du att du skulle längta efter mest?

Tema Emigrantbrev – nr 5 Edla Andersson New York 1899

Information

Edla Dorothea Andersdotter föddes 1878 i Asker i östra Närke. År 1899 utvandrade hon till Amerika och hamnade i New York. När hon lämnade Sverige var hon 21 år gammal och arbetade som piga på en stor gård i Höre i närheten av Asker. Hon reste med ångfartyget Romeo den 6 oktober 1899 från Göteborg till England, och vidare från Liverpool i England till New York med fartyget Majestic. Hon anlände till den stora emigrantmottagningen på Ellis Island, New York, den 19 oktober 1899.

Källmaterial

- Emigrantbrev från Edla Andersson (1 st)
- Emigrantinformation hämtat från Emiweb – migrationsdatabas för Skandinavien www.emiweb.se

Frågor till arkivhandlingarna

1. Till vem eller vilka skriver Edla brev?
2. Hur många brev har Edla skrivit?
3. Tog det tid för breven att komma fram?
4. Vilka platser nämner Edla i brevet?
5. Vad jobbar Edla med?
6. Vilka personer som är kvar i Sverige frågar hon om i brevet?
7. Känner hon någon i Amerika? På vilket sätt?
8. Vilket intryck får Edla av det nya landet? Vad anser hon vara viktigt att berätta?
9. Vilka förhoppningar och förväntningar har Edla på det nya livet?
10. Beskriv Edlas situation och val. Vad tror du händer med henne i framtiden?
11. Skulle hennes situation sett annorlunda ut om året var 2019 istället för 1899?
12. Går det att hitta platsen där brevet är skrivet på en karta idag?

Fördjupningsfrågor om emigrantbrev

Eftersom privata brev återger personliga upplevelser krävs det viss försiktighet när man använder sig av brev som källor. Man kan inte använda brev som sanningsvittnen i förhållande till verkligheten, men de säger oss mycket om hur personen som höll i pennan uppfattade världen de levde och verkade i. Emigrantbreven innehåller vad man kallar en mentalitetshistoria, ett viktigt komplement till den faktabaserade historieboken.

Emigrantbreven lästes i regel av många fler än bara adressaten som stod på kuvertet. Detta var brevskrivaren många gånger medveten om, vilket ledde till att informationen anpassades därefter. Fundera över hur du använder dig av sociala medier idag (exempelvis Facebook, Twitter, Instagram, etc.) och vilken typ av information du delar om dig själv på forum där det finns tillgängligt för vem som helst att ta del av.

1. a) Hur kommunicerar du med familj och vänner när ni skiljs åt av ett fysiskt avstånd?
b) Vad finns det för likheter eller skillnader jämfört med emigranternas sätt att hålla kontakt?
2. Hur ärlig är man om sig själv i självbiografiska texter?
3. Vilket intryck tror du att man får av dig som person om man bara har texter och bilder att gå på?
4. Vad säger texterna om dig?
5. I vilka situationer förskönar man respektive tonar ner bilden av sig själv?
6. Om du skulle vara hemifrån under en längre tid, vem eller vad tror du att du skulle längta efter mest?

Tema Emigrantbrev – brev 1 Nils Erik Ersson 1883

Eagles Näst d 6 November 1883

Fosterlands-broder!

*Må så godt är min önskan.
Långt bort i fjerran land i den
North Amerikanska Western, sätter
jag mig för att sända dig min forðna
kamrat några få rader. Jag kanhända
ej har så mycket att säga. Men jag
tror jag kan fylla dessa få blad.
först så vill jag nämna att jag till
dato varit begåfvad med en god hälsa
hvilket är en god gåfva att äga hvar
man än må vara, särdeles här i detta
land. Får man hafva hälsan
då går tiden här fort framåt. Tiden
är här så kort så man vet icke*

Sida 2

hvar han tager hän. Om Torsdag d 8 blir det jemt ett halft år sedan jag tog afsked af Stora Mellösa. Ej ännu har den tanken kommit för mig, att jag var dum som reste ur Sveden. Hvad hända kan vet jag ej nu. Nu vet jag någorlunda hur det låter i Amerika. Skall man tala rätt om Amerika då får man på en gång både berömma och fördömma. Ho han vara må som skrifver till Sveden, och utesluter den ena af de båda delar, den han ljuger det kan jag försäkra. Här finnes i alla hänseenden, både ljusa, och mörka sidor. Ej har jag ännu skådat den mörka. För mig har lyckan gynnats bra den lilla tid jag varit här. Den som ej har någon ting, mera än han skall tjäna sig till, den kommer sig förr här än i Sveden, såvidt han sköter sig. Men den som ej sköter sig, han mår bäst att stanna i Sveden.

Marginaltext:

Kan tro många förändringar timat sedan jag lemnade Sveden. Wi har ännu fint väder här. Skrif svar snart.

Sida 3

Sådna får här fara särdeles illa.
Jag har nu tjänt af min resa sedan
jag kom hit, samt har i behåll
375 kr. Det dyraste af allt här, så är det
maten. Vi får betala 20 Daler i månans.
Det gör 73 kr. Jag har redan betalt
100 Daller för mat. Ej har jag ånkrat att
jag reste hit. Dock aldrig beder jag nå-
gon öfvergifva sitt Fosterland för att
göra en resa öfver Atlanten. Pröfve en-
var sig sjelf. Beslutsamhet fodras för en
sådan resa. Något nöje af något slag har
ej Amerika att bjuda på här uti Western.
Här vet man knapt om det är Söndag
eller Måndag. Här finnes ingen kyrka
på 100 mil. Landet obeboadt, härskas
blott af vilda djur. Wargar finnas här
i mängd, hvidan man om natten ofta
väckes af deras vilda tjut. Jag har varit
långt in i Montana. Jag har varit
100 Svenska mil från Duluth.
Innan jag nu slutar mitt bref, så

Marginaltext: Tälla om några nyheter för mig.

Sida 4

får jag hälsa från J. Erikson från Harparboda, samt C. Olsson från Englund [Änglund], de äro här der jag nu är. De äro fryska och morska. Inom åtta dagar reser jag åter härifrån. Wi far åter och fram efter Råden. Altjemt får vi fara fritt. August i Löfhult har jag ej ännu talt vid. Jag har varit honom så nära som på 3 Svenska mil. Jag har tänkt mig till honom i vinter. Men nu är jag lofvad arbete här hela Wintern. Kan man för köld stå, så har man bäst däraf. Till sist en kär hälsning Först till dig, sedan alla bekanta.

Tecknar vänskapsfult, N Erikson
Sänd mig några rader.

Mr. N. E. Erikson
Mandan
Morton C.O.
Dakota

Marginaltext:

Jag kan tala om att August som var i Tjörsta [Tjugesta?], har varit illa sjuk i sommar Men skall nu vara på bättringsvägen han är i Mandan.
Hälsa till L. Wasstorp.

Tema Emigrantbrev – brev 2 Nils Erik Ersson 1884

Mandan, April 26 1884

*Min älskade broder!
och medvandrare till Evigheten*

*Må så godt
Tack för sist vill jag säga dig!*

*Jag går nu för att besvara det bref af dig skrifvet
d 9 Decem. 83. Det jag bekom den 18 Februari 84.
Emedan jag då var 35 mil från Mandan dit jag
gaf dig adress, så dröjde det länge innan jag erhöll
ditt bref. Jag såg af ditt bref att du, då du nedskref det
var i åtnjutande af Hälsans dyra gåfva. Hvil-
ket jag med dig instämmer om att det är en stor
skatt att äga, både i Gamla och Nya land.
Men huru litet vi värdera den då vi äro ägande af
den. Först då den blir på ett eller annat sätt oss be-
röfvad, då kan vi tänka derpå. Tänk huru litet vi
veta framför oss. Den ena dagen kan vi skrifva till*

Sida 2

till vänner och bekanta, att vi äro friska, den andra dagen kan vi ligga på sjukbädden. Den tredje kan vi vara döda. Det har vi ex. m. l. på både här i Amerika och i Sweden, hos eder. Ja låt oss tänka derpå. På samma gång som jag mottog ditt bref, erhöll jag något annat från din närhet deri jag läste att stor sjuklighet rådde i eder trakt, samt att Rut Albert är så sjuk, så det synes som han ej skulle komma opp mer. Då tänkte jag. För Gud är ingenting omöjligt. Men är det ej hans villja, då kommer han väl sig ej mer, derfor skref jag ej svar, före jag, om jag skulle få lefva, skulle få höra något vidare om dig. Wi äro alla lika osäkra. Wi går mot döden var vi går, var vi är. Nu har jag hört att du är åter frisk. Nu må vi derfor tacka Gud, för dig och för mig, att jag till dag och stund är begåfvad men [med] en god hällsa så jag kan skrifva dessa rader till dig. Då du nu är frisk så tacka Gud derfor. Då han nu gifvit dig kroppens hällsa, så bed honom att han gifver dig hälsa till din odödliga själ. Wäl kan man här i tiden berja sig utan något vidare, och ändå trassla sig fram. Men en annan gång då vi stiger öfver tidens gräns. Då är det bra att hafva en förespråkare, en som förstå reda saken för oss

Sida 3

hos honom som har all magt i sina händer. Om vi ej då kan reda oss sjelfva, så antar jag det är lika som då man kommer till detta land. Ofta då någon sak skall oppgöras mände man söka en som kan båda språken, som kan Tollka som de säger. Jag vill bedja eder mina vänner som jag mycket omgäts med i fordna dagar. Låt icke det Guds ord, som hos eder förkunnas, förkunnas förgäfvess. Tänk hvilken förmån ni hafver i den vägen, framför tusenden af edra landsmän, som vistas här på denna sidan Atlanten, som på år och dag ej får höra en Predikan. Sedan kommer andra, af alla möjlige Nationer. De som icke kan läsa ett ord. Hvad skall man säga då man tänker på de stackars Indianer, som här finns i mängd, de äro äfven menniskor. Fastän nästan villda. Nu hoppas jag du säger, har du ingenting annat att skrifva om då kan du stoppa. Förlåt mig. Jag får nu återgå till ditt bref. Der jag ser att du ännu är eller går vid Rösätter. Men är ledsen dervid, säger du. Äfven vill du veta huru den resan var öfver sjön. Jag tyckte det gick bra, enär jag ej var sjösjuk någon gång. Temligen vackert väder. Dock en och annan gång rullade kappsäckar och kistor om hvarannan. Svårigheterna som äro

Sida 4

väl många får man ej tänka på. Du tror att det skulle vara svårt att komma hit der du ej förstår hvad de säger. Det är ej det värsta. Klymatet är värst att kunna tåla. Språket lär man sig efter hand. Det ej den ena förstår så förstår en annan, så blir han lärd. Nu vill jag ej råda någon att resa hit. Det är snart ej bättre här än i Sweden. Nu har jag ej haft något arbete sedan d 26 Mars. Ej vet jag då jag får något. Sättersten har köpt en stadslott i Mandan. På den har han och jag byggt oss ett litet hus, af bräder, som de här bygger af.

Nu innan jag slutar, vill jag bedja dig, haf öfverseende med mig.

Skrif åter till mig, svar väntas.

Hälsa dina kamrater. Hälsa mina bekanta från mig. Settersten, J. Olof, August från Tjörsta. Hälsar till eder, jo dig.

Till sist varder du helsad af mig.

Med Åktning
N. Erikson

Marginaltext: Sänd mig detta Kuvär inom kort.

Tema Emigrantbrev – brev 3 Nils Erik Ersson 1885

Burliegh C.o. D. T. den 20 April 1885

*Älskade broder, C. A. Carlson.
Må så godt är min önskan.*

Tack för sist, jo för länge sedan. Jag tänker mig att det är väl snart Två år sedan vi sågo hvarandra. Jag minnes ännu ganska väl var det var och jag tänker äfven att du mins det. Jag gick om på en plats der du och några af dina vänner eller kamrater voro tillsammans, då tog jag afsked af dig. Då sade du till mig, nu får jag väl aldrig se dig mer. Som du sade en annan gång, minnes du då det var, efter den gången fingo vi likväl återse hvarandra, så kunde äfven gå nu. Herren allena vet det. Jag får nu till min stora glädje för dig omtala att jag till skrifvande stund och dato varit

Sida 2

begåfvad med en utmärkt god hälsa, samt trifs ganska godt här i mitt nya hemland. Det är en ting som är värdt att vara glad öfver, ber samt tacka Gud för. Jag hör äfven att du varit bra frisk nu, sedan du tillfrisknade, efter din sednaste svåra sjukdom. Äfven får jag tacka dig så mycket för det bref från dig af den 25 Mars som jag bekom den 17 dennes. Svar af ett bref som jag sände dig den 28 April 1884, för nära ett år sedan. Jag skall likväl hafva överseende med dig fast du dröjt så länge med att svara, du tänker väl så här. Bättre sent än aldrig. Jag hade dock slagit all väntan ur hågen. Jag tyckte det var riktigt roligt att få några rader från dig. Enär vi varit så mycket tillsamman. Hade vi icke varit så mycket bekanta så hade jag aldrig skrifvet mer till dig. Ursäkta jag säger så. Jag hör nu att du flyttat från ditt hem. Till Käsätter, samt att du der trífves bra. Nu får jag se om jag kan svara på de frågor som jag finner uti ditt bref. Du frågar mig, om jag icke kommit på de tankarna att hälsa på eder snart uti mitt Gamla hemland. Jag vet ej nu hvad jag skall svara

Marginaltext:

Här är stundom mycket kallt, samt stark storm nästan ständigt. De håls och sår sin hvyete nu.

Ni har väl en Amerikanare i eder närhet, vad säger de om sin del.

Sida 3

dig derpå, men det kan jag säga. Wäl längtar jag åter till Sveden en gång. Mitt hjerta stundom slår oroligt. När förflydda minnen komma fram nån gång. Med minnen från mitt hemland förtroligt. Ej därför jag ång- rar den brännande lust. Som dref mig att resa till Amerikas kust. Från hembygdens skogar och dalar. Wäl trifies jag här men ej stänger det mig om jag vill återvända. Du undrar hvad sorts arbete jag har för mig, om det är Meckanisk eller Grof- arbete. Det sist- nämnda har ännu varit det enda. För tillfället gör jag ingenting, emedan här inga arbeten ännu börjat som är att tala om. Icke vet jag ännu havd betalningen kan blifva. Det kan jag tala om en annan gång, om du skrifver till mig något mer. Tala om för mig hur stor lön du har. Du tror att jag erfarit både ondt och godt sedan jag skildes vid dig. Wad jag äfven kan för- säkra dig. Här får man ej alltid dansa på rosor. Än- skönt det skall vara det förlofvade land, så stinger Törnet ibland. Jag har här ärfarit det, som jag icke kunde göra mig en aning om då jag var i Sweden. Om jag kunde det samma tillfälle med min penna beskrifva, så tror jag knapt att du ändå kunde tro mig. Enär det synes gå utom gränsen. Om vi träffas en

Sida 4

gång skall jag muntligen omtalat för dig. Det går ej ur mitt minne om jag lefver än så länge. Jag är nu på sista sidan annars skulle jag tala om något af innehållet. Wel I vondt to doet onnetine. Ser du emedan det i somras var en hård tid att finna arbete, så voro vi några Swenskar o Norskar, som togo hyra på en Angbåt som gick från Bismarck i Dakota till Fort Benton i Montäna Cirka 1400 Swenska mil. Wi seglade i Missouri Refver eller Flod. Der skall du tro att vi fick lära oss veta hut som de bruka säga. Icke kunde vi sätta oss opp till försvar, då hade de satt oss i land. då hade vi blifvit ett offer för antingen Indianer eller vilda Djur. Emedan hela vägen efter Refvern Floden knapt finnes en Civilserad människoboning. Men Tusentals af Indier efter Floden. Om du finge se de här fula Indianerna. Du skall tro de är fula. Jag var i somras vid en plats vid Ett Fort eller Fästning der de hade 5000 Indianer. Wi var dit med Profviant till dem då jag var Sjöman. Nu är [pappret] slut, jag får se om jag har något mer

Marginaltext:

En kär hälsning till dig från August och Albertina. August säger han skall skriva till dig. Men det fattas framfäl [förmåga] säger han. Detta är det 144 bref som jag skrifer till Sweden. 95 har jag erhållit derifrån. Jag kommer nu att gå herifrån i veckan.

Sida 5

Wäl jag fannt ännu one pise of paper.
Hvad skall jag skrifva på den. Kanhända
jag nu skrifver för mycket. Jag skall frå-
ga dig nu om du ické tänker resa till Amerika.
Jag tänker du stannar väl i Sweden? Jag skall
äfvén säga dig, i många hänseenden är
Sweden bäst, i många är Amerika bäst.
Jag hör ständigt från Sweden att de gifter sig
allt hvad de hinner. Jag trodde att du redan skul-
le vara gubbe också? Ursäkta mig.
Du säger du undrar så mycket om jag är gift
jag som nu varit uti något i verlden. Kanhända
skaffat mig en hustru på Amerikanska säger
du. Jag undrar huru du menar med detta
Amerikanskan. Jag tänker nästan jag blir efter
dig. Emedan jag nästan en gång förr eller
sednare tänkt mig till Sweden för att få
mig en, men kanhända då jag kommer de
äro slut. Hvad tror du, är det många qvar.
Kanske blott din och min är qvar.

Marginaltext:

Adress:

M:r N. E. Erickson

Box 116 Mandan

Morton C.o.

D. T.

North Amerika

Skrif så.

Farväl broder.

Sida 6

Du har min förlåtelse för hvad du skrifvet.
Samma beder jag dig om. Fastna ej på någonting
af det föregående min broder. Se! Jag kom
att stanna något vid ett af tilltalsorden du ställer
till mig, nemligen Motvandrare o.s.w.
Det tyckes som vi skulle gå från hvarannan till
hvars sitt olyka mål. Wi har en gång gått mot
ett och samma mål, på en och samma väg. Min
önskan vore att äfven nu göra följe. Jag vill ej
öfvergifva min väg. Tänk dig om min Wän!
Hälsa Sundqvist från mig. Samt alla dina
kamrater gemensamt, som villja min hälsning
mottaga. Tack till dem för hälsningen.
Gå till Torparestugan och hälsa dem som der äro
om någon känner mig. Tala om det för mig.
Jag har hört att din syster Emma är änka, samt
är hemma nu. Hälsa henne mycket från mig.
Hälsa äfven dina föräldrar.

Kära broder Albert, skrif svar på detta bref.
Skrif med samma, dröj ej öfver en vecka.
Till sist en kär hälsning till dig.

Wänligen

N. Erickson

Marginaltext:

Tack för hvad du talade om för mig. Tala om mer nyheter nästa gång.
Glöm mig ej!

Tema Emigrantbrev – brev 4 Nils Erik Ersson 1885

Burliegh C.o. den 21 Juni 1885.

Älskade broder C. A. Carlson.

*Må godt är min högsta
och innerliga önskan!*

*Då jag nu åter går för att bringa
dig några få rader. Då vill jag
säga samma ord till dig min broder
som du för cirka en månad sedan
sade till mig. Nemligen. Tack för
sist. Äfven vill jag nämna att jag
är ägande af en god hälsa och mår
godt. Och jag ser af ditt bref att
du till skrifvande stund äfven varit
och var i åtnjutande af denna goda
gåfva. Ja det är värdt att tacka Gud*

Sida 2

för en sådan stor gåfva. Äfven får jag tacka dig så mycket för det bref som jag den 12 dennes från dig erhööll. Jag tycker det är roligt att du vill gifva mig några ord ibland fastän jag är så långt, långt bort uti främmande land. Jag är på en trakt der det nästan finnes lika mycket (Indier eller Indianer) som Cilviserade menniskor. Här får vi nästan var dag se sådana. De åker rider och går nästan ständigt. Om du kunde tänka dig hvad de är fula. Jag var i somras på en plats utmed Missouri Floden der det var 5000 på ett ställe. Och alla lefde i Tält, der var så mycke Tält så det liknade en stad. Jag undrar hvad ni skulle säga om en Indian komme till eder. Med sin bössa på axeln, samt sina stora knifvar vid sidan. Du skall tro att de kan skjuta. Det har här uti Western Mången Wit man fallit som offer för dessa Kopparfärgade Wildar. De var så pass arga här uti då de bygde Jernvägen

Sida 3

*så Soldaterna måste vara med ständigt.
Det säges det stundom varit hårda strider.
Wäl det kan vara nog derom. Nu kanske
du säger, har du ej något annat att skriva
om då kan du låta bli att skriva. Då skall
jag tala om att vi nu har sommar här, ibland
så varmt så du kan ej tro. I Torsdags och
Fredags var här så pass så man var färdig
att smälta. Termometern visade 96 till 99 gra.
Äfven i dag har vi haft mycket varmt, men nu
i qväll är här så kallt, så jag tänker vi får
Frost i natt. För fjorton dagar sedan då hade
vi en stark Frostnatt. Du kan ej tro så alt
byter om fort här. Den ena stunden kan man
gå genomvåt af svett, den andra kan man frysa.
Jag tänker ni har nu en vacker tid i Sweden.
Nu har vi snart Midsommar. Nu får
väl snart Kåsätters stora grova dagverkare
ut med lien och flänga. Då skall väl
du göra dem sällskap. Du skall väl
ej gå så fort om du skall gå i förn.
Det får du tala om nästa gång.
Jag skall hälsa mycket från Aug. och Albert.*

Sida 4

Jag är åter hos dem. Det är dåliga tider
här nu skall du tro. Till sist får jag säga
tack för alla hälsningar från de som hälsar
mig genom ditt bref. Särskilt skall du
tacka Sundqvist för hälsningen han sände
mig, han varder åter af mig hälsad.
Jag får tacka för alla nyheter som du talar
om för mig. Tala om mer nästa gång.
Tala då äfven om för mig hvad din fästmö
heter. Ursäkta mig, min broder.
Warför tog ej Carl Erick Lovisa.
Dermed får jag sluta för denna gång.
Hälsa dina kamrater. Karl han har burit
många bref åt mig. Han bär åt dig nu.

Till sist en mycket kär hälsning til dig

Wänkskapsfullt

N. E. Erickson

Marginaltext:

Adress:

M:r N. E. Erickson

Box 116 Mandan

Morton C. O.

D. T.

North Amerika

Tema Emigrantbrev – brev 5 Edla Andersson 1899

Brooklyn den 25/10 1899

*Bästa Syster och Svåger
Må alltid godt.*

*Jag vill nu som hastigast skriva
några rader till eder så ni får höra om
jag lefver, men jag hoppas att ni har väl
hört något ifrån Köpsta, för jag har skrivet
två bref till Hanna om de gått fram.
Jag kan tala om att jag är frisk och
kry än så länge. Nu om dagarna har vi
haft stora godagar. Hilda och jag har varit
ensamta om dagarna. Moster har varit
borta och tvättat. Vi var ute och köpte tyg,
så vi har sydt oss kjolar och förklin [förkläden]. Så har
jag köpt mig kappa och hatt samt känger.
Det kosta blott 10 dollar allt sammans, så nog är
det billigare än i Sverige. Plats har vi
fått båda två hos Engelskt herrskap, men vi
skall inte flytta dit förän om måndag.*

Sida 2

Jag vet inte än hur stor lön jag kommer att få. Hilda hon skall få 8 dollar i månaden. Jag får väl mer kan jag tro, för det är större ställe. Jag har varit der och diskat 3 kvällar. Det är så mycket disker, så en har göra nästan två timmar men det gör väl för sig. Det värsta är att lära sig språket. Det dröjer nog länge, för det hörs riktigt svårt ut. Hemma i Sverige hålls de väl och flyttar om dagarna. Jag undrar om pojkarna skall flytta. Om ni fått någon jungfru. Jag hoppas att ni har fått det. Skulle nog vara roligt att gå till er och hälsa på, så jag finge se lilla John och Anna. De springer väl till kapp om dagarna, men det är väl inte att tänka när jag är så lång ifrån. Det är inte nästegårs väg till att komma hit. Tängte alldrig att vi skulle komma fram, så inte tror jag

Sida 3

*att jag ville vända om nu, för det var
det allt för besvärligt till, men om jag
får vara frisk, så jag får så mycket pengar
som jag gört öfver med, så tror jag nog
att jag reser till vårt kära Sverige igen
till mina bekanta. Här är inga som en
känner igen och inte törs en gå ut
något utan sällskap, för det är gater
öfverallt. Vi blir vilsna första vi går
utanför dörren, så vi kommer nog
att få vara inne, för vi kan inte
fråga någon, men vi bär adrässen
på oss jämt. Jag sänder nu hem
50 kronor här som ni ser för dem
behöfver jag inte och då är det
väl bäst att sända hem dem.
Lars Erik sade att jag skulle
sända dem till er, så ni skulle
se hur mycket det skulle vara,
sen skulle ni gifva honom dem.*

Sida 4

*Ni skall väl vara snälla och
skrifva om brevet gått fram. Jag
ricktigt längtar efter att få höra
höra något ifrån Sverige. Jag har skrifvit
fyra bref nu, men det dröjer väl länge
innan jag får något svar, men
jag får väl vänta så länge. Ni får
lof att tala om allt som händer och
sker derhemma. Nu får jag lof att
sluta mina slarviga rader för denna
gång. Många kära hälsningar ifrån
mig till eder alla. Hälsa till
Höre. Jag har inte skrifvit något dit
än. Jag skall väl komma i min
plats först.*

Tecknas af mig

Edla Anderson

*385 Baltic
care of Linelius
Brooklyn N. Y. U.S.A.*

*Hälsa alla
Bekanta ifrån mig
Hilda*